

УДК 339.35+332.132:637

Прудніков Ю. В.

*аспірант кафедри економічної теорії та інтелектуальної власності
Житомирського національного агроекологічного університету*

Prudnikov Y. V.

*Postgraduate Student of Economic Theory
and Intellectual Property Department
Zhytomyr National Agroecological University*

РЕГІОНАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ У ФОРМУВАННІ ТА ФУНКЦІОНУВАННІ ЛОКАЛЬНИХ РИНКІВ НА ПРИКЛАДІ РИНКУ ХУДОБИ ТА ПТИЦІ

REGIONAL DIFFERENCES IN THE FORMATION OF AND FUNCTIONING OF LOCAL LIVESTOCK AND POULTRY MARKETS

Анотація. У статті здійснено аналіз впливу чинників виробництва, споживання та розподілу продукції тваринництва на динаміку цін худоби та птиці в розрізі областей України. Сформовано методику оцінки залежності ціни сільськогосподарської продукції від показників ринкової кон'юнктури, рівня розвитку транспортної інфраструктури регіону та негативних проявів ринкової влади. Обґрунтовано напрями здійснення регулюючих заходів державного управління, які зумовлені специфікою проявів неефективності функціонування локальних ринків сільськогосподарської продукції.

Ключові слова: локальний ринок, сільськогосподарська продукція, статистичні спостереження, канал розподілу, відносна інтенсивність пропозиції.

Постановка проблеми. Національне господарство як економічну систему формує мережа галузевих ринків, кожен з яких виконує свою роль у процесі суспільного відтворення. Самі по собі галузеві ринки є відкритими взаємозалежними підсистемами, що взаємодіють між собою, формуючі міжгалузеві пропорції національного виробництва. Водночас їх ринковий простір не є однорідним та неперервним, а складається з мережі відносно відокремлених локальних ринків. Локалізація ринкового простору

є результатом і водночас чинником багатьох процесів, що мають як позитивний (мінімізація витрат обігу), так і негативний (монополізація ринкового простору) суспільний економічний ефект. Вивчення тенденцій і закономірностей функціонування локальних ринків як ареалів реальних угод виявляє пропорції розподілу доданої вартості між різними ланками процесу суспільного відтворення, тому перетворюється на важливе завдання, вирішення якого сприятиме розробці ефективної аграрної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інфраструктурні передумови функціонування ринків сільськогосподарської продукції, зокрема формування оптового сегменту реалізації сільськогосподарської продукції, висвітлюються в роботах І. Климової [1], О. Калужної [2], О. Копитко [3]. Формуванню ефективного ринкового середовища та підтримці конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції присвячені статті С. Плотніченко [4] та Т. Дудар [5]. Регіональні особливості функціонування ринків продовольчих товарів проаналізовано в дослідженнях О. Шебанової [6], Т. Репич [7] та І. Дубровіна [8].

Незважаючи на значні напрацювання в цьому напрямі, недослідженими залишаються кількісні аспекти оцінки ринкових операцій із сільськогосподарською продукцією в розрізі адміністративно-територіальних одиниць національного господарства.

Мета статті полягає у встановленні ознак і причин неефективного функціонування локальних ринків конкретного виду сільськогосподарської продукції. Виходячи з мети, завданнями дослідження є виділення регіональних особливостей взаємодії продуцентів сільськогосподарської продукції з основними її покупцями, а також формування методики оцінки впливу ринкових і неринкових чинників на динаміку ринкової ціни.

Методично та методологічно дане дослідження базується на передумові, що у функціонуванні локальних ринків сільськогосподарської продукції важливого значення набувають чинники територіального характеру,

такі як розміщення виробництва і споживання, розвиненість транспортних мереж, наявність об'єктів ринкової інфраструктури, а також місць переробки сільськогосподарської сировини. Більш детальний аналіз впливу цих чинників на динаміку цін та структуру реалізації сільськогосподарської продукції стає можливим, якщо зменшити масштаб дослідження та розглядати процеси на рівні областей України.

Вибір саме цього рівня господарської системи як бази для аналізу в рамках даного дослідження зумовлений методичним принципом максимального використання об'єктивної інформації з офіційних статистичних джерел. Регулярні комплексні статистичні спостереження за результатами діяльності господарських систем здійснюються на рівні обласних управлінь статистики, що і складатиме основу для аналізу.

Висвітлення даних в розрізі товарних груп, каналів реалізації та областей з урахуванням динаміки процесу реалізації сільськогосподарської продукції у формі двовимірних таблиць є надто складним і не наочним, тому аналіз варто проводити окремо за кожної товарною групою. Попередні дослідження [9] показали, що за деякими товарними групами (зернові та зернобобові, олійні культури та цукрові буряки) в Україні склалися усталені та ефективні відносини між продуцентами та покупцями продукції, тому в даному дослідженні не будуть розглядатися види сільськогосподарської продукції, ринки яких визначені як сформовані та ефективні. Натомість зосередимо увагу на дослідженні структури реалізації та

Таблиця 1

Розподіл за областями населення, площ територій та обсягів реалізації худоби та птиці сільськогосподарськими підприємствами

Область	Частка населення, %	Частка території, %	Частка в обсязі реалізації худоби та птиці, %					Середнє значення
			2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	
Україна	100	100	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100
Вінницька	3,7	4,6	2,6	2,4	4,1	10,7	15,6	7,1
Волинська	2,4	3,5	4,2	4,1	4,1	4,3	4,6	4,3
Дніпропетровська	7,6	5,5	15,3	16,4	16,3	13,8	13,2	15,0
Донецька	10,0	4,6	5,4	5,9	5,4	4,0	3,2	4,8
Житомирська	2,9	5,2	1,0	0,8	0,9	1,0	0,8	0,9
Закарпатська	2,9	2,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Запорізька	4,1	4,7	2,8	2,9	2,7	2,4	2,4	2,7
Івано-Франківська	3,2	2,4	2,0	2,7	3,0	3,2	3,5	2,9
Київська	4,0	4,9	14,0	14,2	14,4	13,7	12,4	13,7
Кіровоградська	2,3	4,3	0,8	0,9	1,2	1,1	1,1	1,0
Луганська	5,2	4,6	2,1	1,9	1,7	1,9	1,2	1,8
Львівська	5,8	3,8	4,6	4,6	4,8	4,9	4,2	4,6
Миколаївська	2,7	4,3	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6
Одеська	5,5	5,8	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8	0,9
Полтавська	3,4	5,0	2,9	2,4	2,6	3,3	3,3	2,9
Рівненська	2,7	3,5	1,2	1,2	1,4	1,2	1,0	1,2
Сумська	2,6	4,1	1,4	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3
Тернопільська	2,5	2,4	0,8	1,0	1,0	1,3	1,7	1,2
Харківська	6,3	5,4	3,4	2,9	2,2	2,8	3,1	2,9
Херсонська	2,5	4,9	1,0	1,0	0,8	0,8	1,2	1,0
Хмельницька	3,0	3,6	2,0	1,8	1,8	2,1	2,6	2,1
Черкаська	2,9	3,6	25,0	24,8	23,4	19,8	18,4	22,3
Чернівецька	2,1	1,4	1,5	1,5	1,6	1,0	0,9	1,3
Чернігівська	2,5	5,5	2,1	2,0	1,8	2,0	1,7	1,9
м. Київ	6,6	0,1	2,1	1,4	1,9	1,7	1,3	1,7

Джерело: статистичний щорічник України та статистичний бюлетень «Реалізація продукції сільськогосподарськими підприємствами»

цін, зафіксованих в угодах з худобою та птицею в розрізі областей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Внесок окремих областей у загальний обсяг виробництва худоби та птиці в країні не є рівнозначним. Лише в частині випадків більший внесок області у виробництво цієї продукції зумовлюється більшою територією чи більшою чисельністю населення, потреби якого у м'ясній продукції треба задовольняти (табл. 1). Значною кількістю населення, що проживає в області, можна пояснити високу інтенсивність м'ясного тваринництва у сільськогосподарських підприємствах Дніпропетровської, Донецької, Київської та Львівської областей.

В Одеській та Харківській областях, які крім значної кількості населення характеризуються також великими площами, тенденції до інтенсивного розвитку тваринництва не відмічено. Натомість найбільші обсяги реалізації худоби та птиці демонструють сільськогосподарські підприємства Черкаської області, а в останні роки – Вінницької та Волинської областей, де чисельність населення та площа території є відносно незначними. Таким чином, можна зробити висновок, що розміщення підприємств м'ясного тваринництва відбувалося відразу за двома напрямками: близько 40% реалізації худоби та птиці припадає на області з найбільшою чисельністю населення (Донецька, Дніпропетровська, Київська та Львівська), і понад 33% реалізації концентрується в областях, де кращі

умови виробництва (Черкаська, Вінницька, Волинська). І в першій і тим більше другій групі областей питома вага реалізації продукції підприємствами області у загальнонаціональному обсязі перевищує питому вагу населення, що постійно проживає в цій області. Це жодним чином не заперечує припущення про ефективне функціонування ринків худоби та птиці, оскільки дана продукція не може споживатися в непереробленому вигляді передусім має продаватися на переробні підприємства. Розміщення останніх, імовірно, більшою мірою корелюється з розміщенням кінцевих споживачів м'ясної продукції. Наступним кроком розглянемо структуру реалізації худоби та птиці та виявимо стабільні канали. Застосуємо методику, використану Ю.В. Прудніковим [9]. Стабільним будемо вважати канал розподілу продукції, питома вага якого характеризується низьким значенням варіації. При цьому виключимо з аналізу такі канали розподілу продукції, як населенню в рахунок оплати праці та пайовикам у рахунок орендної плати за землю та майнові паї. Це виключення зумовлене низькою питоною вагою даних каналів у загальному обсязі реалізації сільськогосподарської продукції, зокрема, худоби та птиці (менше 0,5%), а також неринковим механізмом встановлення ціни за одиницю продукції.

Таким чином, для аналізу залучаються показники питомих ваг каналів реалізації худоби та птиці сільськогосподарськими підприємствами: w11 – переробним

Таблиця 2

Питома вага реалізації худоби та птиці за основними каналами, %

	Переробним підприємствам			Посередницьким підприємствам			На ринку через власні магазини, ларьки, палатки		
	Серед. значення, %	Станд. відхилення, в.п.	К-т варіації, %	Серед. значення, %	Станд. відхилення, в.п.	К-т варіації, %	Серед. значення, %	Станд. відхилення, в.п.	К-т варіації, %
Вінницька	22,4	17,2	76,6	71,1	22,0	30,9	5,8	4,5	76,9
Волинська	15,2	1,6	10,6	80,4	3,4	4,2	4,0	1,7	42,2
Дніпропетровська	14,8	7,4	50,1	78,2	7,7	9,8	6,7	2,5	36,6
Донецька	32,9	1,8	5,3	49,7	6,8	13,7	16,4	7,5	45,9
Житомирська	57,4	5,0	8,8	30,9	2,3	7,6	8,1	2,3	28,8
Закарпатська	55,2	7,4	13,3	16,9	4,7	27,8	26,5	4,3	16,4
Запорізька	47,9	14,0	29,1	39,5	13,4	33,8	11,5	2,0	17,1
Івано-Франківська	42,0	6,3	15,1	52,6	7,8	14,8	5,1	1,6	30,8
Київська	20,7	1,7	8,4	69,7	2,5	3,5	8,7	2,8	31,5
Кіровоградська	60,3	9,9	16,4	28,2	4,7	16,6	8,9	4,9	55,5
Луганська	15,7	3,6	23,2	73,7	5,9	8,0	9,0	2,8	30,6
Львівська	63,2	2,4	3,8	28,6	1,8	6,4	8,1	1,3	16,5
Миколаївська	28,9	4,6	16,1	49,4	5,4	11,0	19,7	2,6	13,2
Одеська	31,2	2,2	6,9	46,3	7,7	16,7	19,3	7,0	36,1
Полтавська	68,7	10,4	15,1	20,5	7,2	35,1	8,6	2,8	32,9
Рівненська	19,6	4,9	25,1	55,4	14,8	26,7	24,2	14,1	58,2
Сумська	44,6	4,8	10,9	32,5	4,3	13,3	21,0	2,0	9,6
Тернопільська	62,8	4,1	6,6	25,2	3,5	13,9	11,0	3,7	33,7
Харківська	26,3	7,2	27,3	65,6	6,0	9,1	6,5	0,7	11,3
Херсонська	19,6	3,7	18,6	56,1	5,7	10,2	22,3	4,4	19,8
Хмельницька	37,4	1,6	4,4	51,2	1,6	3,1	10,0	2,0	20,3
Черкаська	8,9	1,2	13,9	89,5	1,1	1,2	1,4	0,4	25,3
Чернівецька	51,2	12,7	24,7	39,2	13,4	34,2	9,2	2,5	27,4
Чернігівська	59,0	4,1	6,9	26,8	4,7	17,7	12,3	1,9	15,7
м. Київ	41,5	17,7	42,5	53,9	15,7	29,2	4,6	2,1	44,8

Джерело: розраховано на основі статистичного бюлетеня «Реалізація продукції сільськогосподарськими підприємствами»

підприємствам, w_{12} – посередницьким підприємствам; w_{13} – на ринку через власні магазини, павільйони, палатки (інші канали). Аналіз структури реалізації худоби та птиці сільськогосподарськими підприємствами в розрізі областей показав, що стабільні канали утворилися в 13 областях з 25, щоправда, лише в деяких із них за стабільними каналами реалізується домінуюча частина продукції.

Серед областей, що є лідерами за обсягами реалізації худоби та птиці, лише у Вінницькій поки не утворилося стабільних каналів. Це пояснюється відносно нетривалим терміном перебування даної області у статусі лідера. Лише в семи областях: Волинській, Дніпропетровській, Київській, Черкаській, Львівській, Житомирській та Хмельницькій – за стабільними каналами реалізується більше 3/4 загального обсягу худоби та птиці, що дає змогу говорити про сформованість ринків даної продукції. У Волинській, Дніпропетровській та Черкаській областях стабільні канали реалізації худоби та птиці утворилися між продуцентами та посередницькими організаціями, тоді як в інших чотирьох областях (із семи) стабільна реалізація через посередників поєднується з продажем продукції переробним підприємствам. Відносно невелику питому вагу порівняно з першими двома каналами займає реалізація худоби та птиці на ринку, через власні магазини, павільйони, палатки. Найвище середнє значення питомої ваги даного каналу характерне для Закарпатської області – 26,5%, хоча це значення не є стабільним. Стабільним такий канал реалізації є для сільськогосподарських підприємств Сумської області. Він займає в середньому 21% у загальному обсязі реалізації худоби та птиці підприємствами області.

Наступним кроком дослідимо ефективність функціонування ринків худоби та птиці, проаналізувавши ціни в розрізі областей. У результаті проведеного аналізу структури реалізації худоби та птиці сільськогосподарськими підприємствами областей України в розрізі ціни (грн./т) та питомої ваги каналів розподілу (%) було виявлено стійку позитивну кореляцію між ціною худоби та птиці, що реалізується за певним каналом розподілу, та питомою вагою даного каналу розподілу в загальному обсязі реалізації продукції, лише в декількох областях, а саме: Житомирській, Кіровоградській, Львівській, Полтавській та Чернівецькій. Виходячи з позитивної кореляції, можемо говорити про конкурентність попиту в даних областях, що є необхідною умовою ефективного функціонування тут локальних ринків худоби та птиці. У всіх зазначених областях домінуюче положення має канал w_{11} – реалізація переробним підприємствам, хоча не у всіх областях він є стабільним за обсягом.

Позитивно також можна оцінити функціонування локальних ринків худоби та птиці в областях, в яких відмічено переважно позитивну кореляцію між ціною та питомою вагою каналу розподілу, а саме: Вінницькій, Донецькій, Миколаївській, Одеській та Тернопільській. Задовільним варто визнати рівень конкурентності попиту та, відповідно, ефективність функціонування локальних ринків худоби та птиці в таких областях, як Закарпатська, Запорізька та Чернігівська. У решті областей спостерігається від'ємна або переважно від'ємна кореляція між ціною та питомою вагою каналу розподілу продукції. Це говорить про безальтернативність реалізації м'яса сільськогосподарськими підприємствами, можливі прояви моносонічної влади (влади покупців) на ринках та нав'язування їм гірших цін посередницькими структурами. Дійсно, у всіх випадках вияву від'ємної кореляції (крім Сумської області) домінуючим каналом реалізації худоби та птиці був канал w_{12} – реалізація посередниць-

ким підприємствам. Як вже зазначалося, у Сумській області сформувався доволі значний і сталий за обсягом канал реалізації сільськогосподарськими підприємствами худоби та птиці безпосередньо на ринках. Але як показав аналіз, ціни реалізації за цим каналом є мало не найнижчими серед інших каналів, тому функціонування локального ринку і в цій області також варто визнати неефективним.

Варто зазначити, що від'ємна кореляція між цінами та обсягами реалізації продукції за певними каналами може бути зумовлена цілком об'єктивними ринковими чинниками, а не проявами недосконалої конкуренції та зловживання ринковою владою. Теоретично ціна має залежати від співвідношення між пропозицією та попитом, від темпів приросту пропозиції та попиту, від можливості переміщення продукції з регіонів із надлишковим виробництвом до регіонів із дефіцитом продукції. Відзначимо, що приріст споживання залежить від чисельності споживачів та їх платоспроможності. Протягом відносно короткого періоду аналізу чисельність споживачів в областях змінюється не суттєво, тому цей чинник будемо оцінювати через показник питомої ваги населення області у загальній чисельності населення України на фіксовану дату (1 січня 2013 р.). Платоспроможність будемо оцінювати через показник наявного доходу на одну особу [статистичний щорічник України, табл. 18.4], взявши за базу середній рівень по Україні та розраховавши обласні показники як відносні. Таким чином, ми зможемо оцінити розподіл попиту за областями, помноживши частку населення області на відносний коефіцієнт платоспроможності.

Зважаючи на те, що ціна залежить від співвідношення між попитом та пропозицією, визначимо індекс інтенсивності пропозиції продукції відносно споживання шляхом ділення питомої ваги області у загальному обсязі реалізації худоби та птиці на оцінку попиту в області. Порівняно з коливаннями попиту з року в рік, протягом п'яти років, зміни обсягів пропозиції худоби та птиці є більш суттєвими. Дані статистичного бюлетеня «Реалізація продукції сільськогосподарськими підприємствами» дають змогу оцінити щорічні прирости обсягів реалізації худоби та птиці в кожній області.

На основі даних зазначеного бюлетеня для кожної області було складено модель лінійної множинної регресії, в якій залежна змінна – ціна (y) – визначається пояснюючими змінними – відносною інтенсивністю пропозиції (x_1) та річним індексом обсягу реалізації продукції (x_2). Як оцінку значущості таких моделей розраховано коефіцієнт детермінації. Він указує, яка частина коливань залежної змінної пояснюється коливаннями пояснюючих змінних. У випадку високого коефіцієнту детермінації ми можемо говорити про переважну визначеність динаміки цін на худобу та птицю ринковими чинниками – співвідношенням попиту та пропозиції, а також динамікою пропозиції, тобто можливістю формування тимчасового надлишку чи дефіциту відповідної продукції.

Як зазначалося вище, можливість ліквідації тимчасових надлишків та дефіцитів пов'язана з розвиненістю транспортних мереж. Аналіз транспортно-географічного положення областей України дає змогу оцінити рівень зручності їх взаємного розташування для розвитку економічних зв'язків між собою, що є ключем до оцінки можливостей переміщення продукції між областями від територій із надлишковим виробництвом до територій із дефіцитним. В Атласі «Україна: промисловість та інвестиційна діяльність», випущеному Інститутом географії НАН України, області України оцінені за ознакою зручності для розвитку зв'язків між собою. Так, Волинська,

Закарпатська, Івано-Франківська, Чернівецька та Луганська області мають найгірший індекс зручності для розвитку економічних зв'язків, враховуючи їх транспортно-географічне положення. Хмельницька, Житомирська, Вінницька, Київська, Черкаська, Полтавська, Кіровоградська та Дніпропетровська оцінені найкращим показником.

Висновки. Порівняння оцінок ефективності функціонування локальних ринків (за ознакою позитивної кореляції між ціною та питомою вагою каналу розподілу) з оцінкою визначеності ціни ринковими чинниками (коефіцієнт детермінації моделі регресії), а також оцінкою транспортно-географічного положення області виявляє такі закономірності.

По-перше, практично всі області, що отримали позитивну оцінку ефективності функціонування локальних ринків худоби та птиці (за винятком Закарпатської), характеризуються високою залежністю ціни саме від ринкових чинників. Це дає змогу говорити про надійність методики оцінки ефективності функціонування локальних ринків сільськогосподарської продукції, на яких домінуючими продуцентами виступають сільськогосподарські підприємства, через розрахунок коефіцієнту кореляції між ціною та питомою вагою каналу реалізації такої продукції.

По-друге, більшість областей, що отримали негативну оцінку ефективності функціонування локальних ринків худоби та птиці, також характеризуються низьким рівнем визначеності ціни ринковими чинниками. Це означає, що динаміка цін у цих областях зумовлюється переважно неринковими чинниками, наприклад свідомим обмеженням конкуренції. Групу таких областей становлять Дніпропетровська, Київська, Рівненська, Сумська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська. У цих областях заходи державного впливу з метою підвищення ефективності функціонування локальних ринків худоби та птиці мають бути пов'язані насамперед із встановленням конкурентного середовища та обмеженням проявів недосконалої конкуренції в діяльності посередницьких організацій.

По-третє, три області, що отримали негативну оцінку ефективності функціонування локальних ринків (Волинська, Івано-Франківська та Луганська) і водночас характеризуються високим рівнем детермінації ціни ринковими чинниками, мають найменш зручне транспортно-географічне положення. Ймовірно, саме географічний чинник і зумовлює низьку ефективність функціонування локальних ринків. Заходи державної політики мають бути спрямовані передусім на розбудову ринкової інфраструктури.

Список використаних джерел:

1. Клімова І.О. Ринки сільськогосподарської продукції: особливості розвитку та проблемні питання формування інфраструктури / І.О.Клімова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://eprints.zu.edu.ua/11658/1/Stattya_9.pdf.
2. Калюжна О.В. Оптові ринки та їх вплив на формування інфраструктури аграрного ринку / О.В. Калюжна // Вісник Харківського НАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія «Економіка АПК і природокористування». – 2009. – № 11.
3. Копитко О.В. Інфраструктурне забезпечення оптових ринків сільськогосподарської продукції / О.В. Копитко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.1. – С. 266–272.
4. Плотніченко С.Р. Формування ефективного ринку сільськогосподарської продукції / С.Р. Плотніченко // Науковий вісник Таврійського державного агротехнологічного університету. – 2013. – № 2(6). – С. 317–322.
5. Дудар Т.Г. Формування ринку конкурентоспроможної агропродовольчої продукції: теорія, методика, перспективи : [монографія] / Т.Г. Дудар, В.Т. Дудар. – Тернопіль : Економічна думка, 2009. – 246 с.
6. Шебанова О.О. Аспекти функціонування споживчих регіональних ринків України / О.О. Шебанова // Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку регіону : зб. мат. I Всеукраїнської науково-практичної конференції : у 2-х т. Т. 2. – Красноармійськ : КП ДонНТУ, 2011. – 343 с. – С. 174–176.
7. Репич Т.А. Локальний продуктовий ринок и локальний ринок території / Т.А. Репич // Мясной бизнес. – 2007. – № 5. – С. 80–82.
8. Дубровин І. Оцінка ресурсного потенціала локального ринку (на прикладі м'ясопродуктів) / І. Дубровин, Е. Белов // Логістика. – 2011. – № 6. – С. 48–49.
9. Прудніков Ю.В. Аналіз динаміки та структури реалізації сільськогосподарської продукції в Україні / Ю.В. Прудніков // Науковий Вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2015. – Вип. 13. – Ч. 1. – С. 54–60.
10. Статистичний щорічник України за 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://library.oseu.edu.ua/files/StatSchorichnyk_Ukraine_2013.pdf.
11. Сільське господарство України : статистичний збірник за 2013 рік. – К. : Август Трейд, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://library.oseu.edu.ua/files/zb_sg_13.pdf.
12. Реалізація продукції сільськогосподарськими підприємствами: Статистичний бюлетень за 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://library.oseu.edu.ua/files/bl_rpsp_2014.pdf.
13. Регіони України : статистичний збірник за 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://library.oseu.edu.ua/files/zb_regUk_pdf.zip.

Анотація. В статті здійснено аналіз впливу факторів виробництва, споживання та розподілу продукції тваринництва на динаміку цін скота та птиці в розрізі областей України. Сформована методика оцінки залежності ціни сільськогосподарської продукції від показників ринкової кон'юнктури, рівня розвитку транспортної інфраструктури регіону та негативних проявів ринкової влади. Обґрунтовано напрямки здійснення регулюючих заходів державного управління, обумовлені специфікою проявлення неефективності функціонування локальних ринків сільськогосподарської продукції.

Ключові слова: локальний ринок, сільськогосподарська продукція, статистичні спостереження, канал розподілу, відносна інтенсивність пропозиції.

Summary. The article represents analysis of influence of production factors, consumption and distribution of livestock on the dynamics of prices of livestock and poultry in Ukraine regions. It also describes a methodology to assess the dependence of the agricultural products prices from market indicators, the level of transport infrastructure development of the region and negative manifestations of market power. The author has established a framework for the implementation of state control regulatory measures, due to specific inefficiencies of the local agricultural markets functioning.

Key words: local market, agricultural products, statistical monitoring, the distribution channel, the relative intensity of the proposal.